

Ålesund brannvesen KF

Saksfremlegg

Økonomiplan 2027 - 2030 Ålesund brannvesen

Dokumentinformasjon:

Saksbehandler: Else Bruland
E-post: brannvesenet@aabv.no

Arkivsak: 26/12414
Journalpost: 26/89638

Behandling:

Saksnummer:	Utvalg:	Dato:
012/26	Styret Ålesund brannvesen KF	31.08.2026

Brannsjefens innstilling:

1. Styret tar risikovurderingen til etterretning. Styret tar administrasjonens gjennomgang av operasjonell effektivitet, omstilling og endring i dimensjoneringen, samt den samlede faglige risikovurderingen, til etterretning.
2. Styret støtter tiltak (1) om operasjonell effektivisering. Ålesund brannvesen skal arbeide videre med bedre ressursstyring, bemanningsplanlegging, standardisering og mer systematisk utnyttelse av personell, kompetanse og materiell.
3. Styret støtter tiltak (2) om en kontrollert omstilling. Reduksjon i eventuell bemanning og arbeidstimer må følges av tydelige prioriteringer av hvilke oppgaver som skal reduseres, endres eller opphøre. Styret ber om at disse prioriteringene legges frem for videre behandling.
4. Styret understreker sitt arbeidsgiveransvar og viser til at denne omstillingen skal gjennomføres på en måte som ivaretar et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, sikkerheten til de ansatte og organisasjonens evne til å løse samfunnsoppdraget.
5. Styret uttrykker en alvorlig bekymring for tidsaspektet og omfanget av kuttene. Et innsparingskrav på over 10 % av rammen innen kort tid innebærer betydelig risiko for samfunnsoppdraget. Effektivisering, omstilling og reduksjon av beredskapskapasiteter kan ikke gjennomføres parallelt i et slikt tempo uten risiko for utilsiktede konsekvenser for organisasjon, ansatte og beredskap.
6. Styret understreker at det må skilles mellom effektivisering og redusert beredskap. Tiltakene (3) som reduserer forebyggende kapasitet, operative ressurser, spesialkapasiteter eller redundans er ikke ordinær effektivisering, men innebærer en endring av kommunens vedtatte beredskapsnivå. Styret ber derfor kommunestyret

stå ved vedtatt dimensjonering og inngåtte samarbeidsavtaler. Så lenge disse vedtakene og avtalene gjelder, må den økonomiske rammen være tilstrekkelig til å levere den beredskapen kommunene har vedtatt gjennom den gjeldende og bindende samarbeidsavtalen.

7. Styret anbefaler derfor en rammeøkning for 2027 på 5,1 mill. kroner, tilsvarende Ønskede tiltak. Rammeøkningen tilsvarer 2,2 mill. kroner for å opprettholde dimensjonerende kapasiteter ref.punkt 6, og 2,9 mill. kroner i dokumentert lønnsvekst. Lønnsveksten representerer økt kostnad ved dagens bemanning, ikke økt aktivitet eller kapasitet.
8. Styret peker på at et lavere beredskapsnivå må være en tydelig politisk beslutning. Dersom kommunestyret ikke øker rammen og innsparingskravet forutsetter reduksjon av dimensjonerende kapasiteter, må saken behandles særskilt som en politisk beslutning om endret beredskapsnivå og økt restrisiko. Konsekvensene for innbyggere, ansatte, samarbeidsavtaler og samfunnssikkerhet skal da fremgå tydelig.
9. Styret forventer fortsatt effektivisering og langsiktig omstilling. En rammeøkning fritar ikke Ålesund brannvesen fra omstilling. Arbeidet med organisasjonsutvikling, digitalisering, regionalt samarbeid, felles funksjoner og stordriftsfordeler skal fortsette for å skape varige økonomiske gevinster.

Saksgang:

Styret gir sin innstilling før kommunedirektøren legger frem sitt forslag til økonomiplan for formannskapet. Saken oversendes kommunedirektøren for videre saksgang.

Sammendrag:

Økonomiplanen 2027-2030 for Ålesund brannvesen bygger på et krav om kostnadsreduksjoner på over 10% med, 10,356 millioner kroner, noe som vil medføre betydelige endringer i beredskap, bemanning og tjenestetilbud. Administrasjonen vurderer kuttene som en svært omfattende beredskapsomstilling som gir redusert kapasitet, økt risiko for samfunnet og større belastning på organisasjonen.

Saksopplysninger:

Brann- og redningstjenestens samfunnsoppdrag er å beskytte liv, helse, miljø og materielle verdier. Innbyggere, næringsliv og besøkende skal kunne være trygge på at nødvendig hjelp er tilgjengelig når alvorlige hendelser oppstår. Brann- og redningstjenesten er en grunnleggende del av samfunnets beredskap og skal sikre nødvendig hjelp når alvorlige og uforutsette hendelser oppstår.

Den økonomiske situasjonen innebærer et krav om kostnadsreduksjoner på 10,356 millioner kroner. Et kutt av denne størrelsen kan ikke gjennomføres som ordinære effektiviseringstiltak. En vesentlig del av kostnadene er knyttet til bemanning, beredskap, kompetanse, materiell og operative kapasiteter. Reduksjonene vil derfor få direkte konsekvenser for tjenestens organisering, dimensjonering og håndteringsevne.

Tiltakene kan innebære redusert bemanning, stasjons- og reservekapasitet, spesialkompetanse, materiell, forebyggende kapasitet og faglig støtte. Konsekvensene kan være lengre responstid, avvikling av enkelte oppgaver, mindre kapasitet ved samtidige og langvarige hendelser, redusert utholdenhet og større avhengighet av andre beredskapsressurser.

Når flere kapasiteter og sikkerhetsbarrierer reduseres samtidig, må konsekvensene vurderes samlet. Risikobildet i samfunnet reduseres ikke som følge av lavere økonomiske rammer. En redusert beredskap innebærer derfor at eksisterende risiko må håndteres med færre ressurser, mindre redundans og lavere kapasitet. Dette kan øke restrisikoen for innbyggere, ansatte og samfunn.

Tidsperspektivet forsterker denne risikoen. Omfattende endringer i beredskapen krever tid til faglige analyser, HMS-vurderinger, involvering av ansatte og tillitsvalgte og nødvendig revisjon av grunnlaget for organisering og dimensjonering. Dersom innsparingene gjennomføres raskere enn dette arbeidet kan gjennomføres forsvarlig, øker risikoen for at beredskapen reduseres før konsekvensene er tilstrekkelig utredet og håndtert.

Brann- og redningstjenesten handler først og fremst om mennesker som hjelper mennesker. Våre ansatte skal forebygge, beskytte og hjelpe når andre trenger det som mest, ofte i krevende situasjoner og under stort ansvar. Da har vi et grunnleggende ansvar for å ivareta menneskene som skal ivareta andre. Redusert bemanning, kompetanse, støtte og kapasitet kan øke belastningen, redusere sikkerhetsmarginene og påvirke arbeidsmiljøet i hele organisasjonen. Et fullt forsvarlig arbeidsmiljø er derfor ikke bare et lovkrav, men en forutsetning for at vi skal kunne levere en trygg og forsvarlig tjeneste til samfunnet. Dette ansvaret gjelder uavhengig av de økonomiske rammene.

En kostnadsreduksjon på 10,356 millioner kroner må behandles som en beredskapsmessig omstilling med økonomiske, operative og samfunnsmessige konsekvenser, ikke bare som et budsjettkutt. For Ålesund kommune innebærer dette at økonomisk balanse må vurderes opp mot hvilken beredskap kommunen står igjen med, hvilke kapasiteter som reduseres, og hvilken økt restrisiko kommunen må akseptere.

Lenke til fullstendig økonomiplan 27-30 med tiltak i Framsikt

<https://pub.framsikt.net/2027/alesundbrannvesen/bm-2027-aabv-okplan27-30>

Aktuelle dokumenter for saken

[Sak 053/25 Brann og redningstjenesten for Ålesund kommune i perioden 2026 til 2029](#)

[Brannordning Ålesund kommune](#)

[Forebyggendeanalyse](#)

[Beredskapsanalysen](#)

Vurderinger:

Det er utarbeidet tiltak i 3 kategorier

Tiltak kategori 1 innebærer en økonomisk effekt på om lag 2,1 mill. kroner gjennom bedre ressursutnyttelse, bemanningsplanlegging og mer effektiv organisering. Tiltaket innebærer samtidig en risiko for økt belastning på ansatte dersom gevinstene realiseres raskere enn nødvendige organisatoriske tilpasninger.

Tiltak kategori 2 innebærer en kontrollert omstilling med en økonomisk effekt på om lag 6,1 mill. kroner gjennom reduksjon av arbeidstimer tilsvarende om lag to årsverk og midlertidig bruk av fond i 2027 til å dekke lønns- og prisvekst. Tiltaket krever prioritering av oppgaver og endringer i måten tjenestene leveres på, samtidig som fondsmidler kun gir en midlertidig løsning på den underliggende økonomiske ubalansen.

Tiltak kategori 3 innebærer en økonomisk effekt på om lag 2,2 mill. kroner gjennom reduksjon av dimensjonerende beredskapskapasiteter, herunder forebyggende kapasitet, helseoppdrag, redningsdykkertjeneste og høyderedskap. Tiltaket vil redusere brann- og redningstjenestens samlede håndteringsevne, redundans og forebyggende kapasitet, og vurderes derfor som ikke faglig anbefalte alternativet.

Administrasjonen kan på dagens faglige grunnlag altså ikke anbefale tiltakene i kategori 3, da gjeldende dimensjonering bygger på analyser av dagens risikobilde, og en eventuell reduksjon i beredskapsnivå bør være en tydelig politisk beslutning med bevisst aksept av økt restrisiko. Administrasjonen anbefaler økt ramme for å beholde tjenestenivå til innbyggerne.

Økonomiske konsekvenser:

De økonomiske vurderingene viser at utfordringen ikke bare er et innsparingskrav, men også en underliggende strukturell ubalanse mellom kostnadsnivå og økonomiske rammer. Manglende rammeøkning kan gi økt risiko for høyere driftskostnader, vedlikeholdsetterslep, redusert handlingsrom og økt sykefravær, slik at kostnader i større grad forskyves til fremtidig drift og hendelseshåndtering. Tiltak i 1 og 2 kan gi varige gevinster gjennom effektivisering og omstilling, mens tiltak 3 gir besparelser ved å redusere dimensjonerende beredskapskapasiteter. Administrasjonen vurderer derfor at en rammeøkning på om lag 5,1 mill. kroner er nødvendig for å opprettholde dagens vedtatte beredskap samtidig som langsiktig effektivisering og omstilling gjennomføres.

Juridiske konsekvenser:

Innsparingene må gjennomføres innenfor gjeldende krav til arbeidsmiljø, arbeidstid, kompetanse og forsvarlig dimensjonering av brann- og redningstjenesten. Økonomiske rammer reduserer ikke kommunens lovpålagte ansvar, og omfattende eller raske reduksjoner i bemanning, kompetanse og beredskapsressurser kan øke risikoen for at kravene til forsvarlig arbeidsmiljø og lovpålagt beredskap ikke kan ivaretas fullt ut.

Driftsmessige konsekvenser:

Innsparingskravet vil utfordre den daglige driften gjennom redusert kapasitet, mindre handlingsrom og økt sårbarhet ved fravær, samtidige hendelser og behov for kompetanseutvikling. Den største risikoen er at ressurser reduseres raskere enn oppgaver, arbeidsprosesser og organisasjonen kan tilpasses, noe som kan føre til økt belastning på ansatte og mindre robust drift. Samtidig viser både nasjonale føringer og egne vurderinger at de største og mest bærekraftige gevinstene ligger i langsiktig effektivisering, regionalt samarbeid og felles funksjoner, men slike endringer krever tid og utviklingskapasitet. Et for raskt uttak av besparelser kan derfor svekke både den kortsiktige driften og evnen til å gjennomføre nødvendige forbedringer på lengre sikt.

Konklusjon med begrunnelse:

Administrasjonen vurderer at det er nødvendig å gjennomføre tiltak for økt effektivisering og omstilling for å tilpasse driften til de økonomiske rammene, samtidig som brann- og redningstjenestens evne til å ivareta sitt samfunnsoppdrag må opprettholdes. Den samlede

risikovurderingen viser at deler av innsparingskravet kan håndteres gjennom effektivisering og organisatoriske endringer, men at ytterligere reduksjoner vil kunne påvirke vedtatt beredskapsnivå, dimensjonerende kapasiteter og kommunens samlede håndteringsevne ved uønskede hendelser. Administrasjonen anbefaler derfor at arbeidet med effektivisering og omstilling videreføres, samtidig som styret innstiller til økte økonomiske rammer for å opprettholde dagens beredskap og oppfylle vedtatte krav og forpliktelser.

Sindre Egeness
brannsjef